

Piše: **Željko Matic**

Kadija te tuži, kadija te sudi!

Haaški sud dosad su, tvrdi Blacke, isključivo financirale vlade nekih država, privatne korporacije Time-Warner, Discovery Products, Institut Otvoreno društvo Georgea Sorosa, Rockefellerova obitelj, US Institute of Peace, Carnegie fondacija i drugi, što je, prema Blackeovu mišljenju, još jedan u nizu dokaza da je Haaški sud bez presedana u civiliziranom društvu te da je kao takav napustio sve humane stečevine prava kao znanosti stjecane stoljećima

Ljudsku povijest obilježili su ratovi, pobjede i porazi, heroji i kukavice, pravednici, mučenici te na koncu zločinci i žrtve... Da ne bi istina i pravda bila stvar bilo čije dobre volje ili bliskosti sa sućem, ustanovljeni su zakoni - od Hamurabijeva pisanog na glinenim pločicama, do Rimskog zakonika koji je temelj modernog prava, s krajnjim dometom struke u modernom anglosaksonskom pravu. Sudove su osnivali pobjednici, a sudilo se poraženima. Premda je pravo nauka i procedura, a pravda tek ideal kojem se teži, ustanovljeni su standardi kojima je sud nezavisan od vlasti, optuženi nevin dok se ne ustanovi krivnja pa su tužiteljstvo i obrana dvije jednakovrijedne stranke u postupku. Neznanje zakona ne oslobađa počinitelja krivnje, a zbog nesavršenog zakona koji ne pokriva sve dimenzije ljudskih odnosa, želeći sačuvati ljudsko lice, pravda je ustanovila instituciju porote koja donosi presudu - kriv ili nevin s izričkom da je bolje da sto krivaca bude oslobođeno, nego jedan nevin proglašen krivim!

Međunarodna zajednica sudionik i pobjednik ratnog sukoba u BiH

Tko je pobjednik koji sudi u Haagu na Međunarodnom sudu za ratne zločine za prostor bivše Jugoslavije i tko su poraženi? Prisjetimo li se da je Vojska RS-a imala sve oružje, a ostalima je međunarodna zajednica nametnula embargo za kupovinu oružja, dolazimo do ČETVIRTE STRANE u sukobu u Bosni i Hercegovini koja je čak tu imala i vojne formacije, a to je međunarodna zajednica, odnosno njezine promatračke, obavještajne, a potom i vojne postrojbe s mandatom, odgovornošću i vlastitim interesima! Pobjednik u ratnom sukobu u BiH je međunarodna zajednica, odnosno interesne grupacije koje nameću volju ostalim, bez obzira na neuspjeh u zaštiti "zaštićenih zona" i žrtve zbog nametnutog embarga. Uspješno je ostvaren osnovni cilj, a to je prisilna privatizacija kojom je uništena svaka konkurentnost domaćih tvrtki i pod kontrolu stranih finansijskih skupina stavljena sva nacionalna bogatstva! BiH je "okupirana država" sa stranom vojnima i policijskom silom te međunarodnim administratorom i međunarodnim direktorom državne banke i stranom valutom plaćanja. A sve to bez odgovornosti za djela i nametnute političke, državne i ekonomske procese. Zato međunarodna zajednica, kao pobjednička sila u bh. ratu, piše povijest i sudi ratne zločine na sudu u Haagu. Samo u gornjem kontekstu Haaški sud je

normalan sud, a ne nenormalan kako istaknuli kanadski pravnik Christopher Blacke, vjerojatno potaknut stereotipom o bezuvjetnoj suradnji s Haaškim sudom, analizira osnivanje, statut i djelovanje tog suda. Blacke tvrdi "da Vijeće sigurnosti Ujedinjenih naroda nije imalo niti ima ikakvih pravnih ovlasti na osnovi kojih bi moglo donijeti odluku o osnivanju bilo kakva međunarodnog suda, pa dakle ni Međunarodnog suda za ratne zločine. Članovi Vijeća sigurnosti imaju pravo i obvezu, na temelju članka 41. Povelje Ujedinjenih naroda, pregovarati sa sukobljenim stranama, koristiti se arbitražom kao sredstvom, služiti se različitim diplomatskim metodama i sličnim mjerama u slučaju agresije, prijetnje miru ili izbijanja rata. Isključivo i neprenosivo pravo osnivanja međunarodnih sudova ima samo Opća skupština Ujedinjenih naroda zbog instituta nepovredivosti suvereniteta država članica i instituta njihove jednakosti pred sudom. Osnivači takve međunarodne pravne institucije nisu mogli toj instituciji ostaviti mogućnost da sama mijenja svoj statut, niti da sama određuje ciljeve i pravila svoga djelovanja. Po logici stvari i tradiciji pravne znanosti, izradbu i donošenje takvog dokumenta kakav je statut, kao i njegove promjene, trebali su na se preuzeti utemeljitelji institucije, a to se nije dogodilo u slučaju Haaškog suda. Može li se sudbena institucija međunarodnog prava, kakva je Haaški sud, koji se u praksi nastoji postaviti iznad nekih suverenih država, istodobno otvoreno hvaliti vrlo bliskim odnosima s vladama drugih država, raznim vladinim ili nevladinim institucijama i nekim fondacijama, također je dvojbeno. Sud kojeg se dužnosnici otvoreno hvale prisnim odnosima s pojedinim vladama i vladinim institucijama, ne može se smatrati nezavisnom pravnom institucijom. Sud koji je uspostavio punu suradnju s NATO-m, kojega pojedine članice imaju izravne interese na području država nastalih raspadom Jugoslavije, ne može biti nezavisan. Sud koji je s tim vojnim savezom potpisao memorandum o pomoći u transferu osumnjičenih i optuženih za ratne zločine, pretvorio je jedan vojni savez, koji bi trebao djelovati pod okriljem Ujedinjenih naroda, u svoju sudbenu policiju, što je nedopustivo. Posljednjih nekoliko godina u domaćoj se javnosti, podjednako u Republici Hrvatskoj i u Bosni i Hercegovini, plasira postavka da je suradnja s tužiteljstvom Haaškog suda, odnosno s njegovom glavnom tužiteljicom, istoznačnica za suradnju s Haaškim sudom. Njime se tužiteljstvo,

jedna od dviju suprotstavljenih strana u sudskom postupku koja bi trebala imati jednaka prava i obveze kao i obrana - uzvisuje na pijedestal suda. Kako se sud, kojega je dosadašnja praksa pokazala da je institucija tužitelja postavljena kao dio sudbenog aparata, a institucija obrane potpuno podređena tužitelju - može smatrati nezavisnom? Zahvaljujući toj anomaliji, koja je ugrađena u same temelje Haaškog suda, pojavile su se, u radu te institucije i brojne druge anomalije, koje mnogi ugledni pravnici smatraju nedopustivima. Nedopustivo je da u radu Haaškog suda ne vrijedi princip o nevinosti optuženika do izricanja pravomoćne presude te da zbog pritiska tužiteljstva nema ni zaštite od glasila i dokaza po čuvenju, koja je razvijana stoljećima. U analizi metodologije rada zamjeram Haaškom sudu nedostatak porote, te odredbe o tajnom svjedočenju, zapečaćenim optužnicama, nemogućnosti traženja izuzeća sudca u postupku, predugo trajanje sudskih procesa, ali i nemogućnost pravne zadovoljštine za one koji su, nevinno optuženi, svoju nevinost dokazali na sudu.

Od koga će nevine žrtve Tribunala tražiti odštetu

Ili od koga će tražiti zadovoljštinu Katolička crkva, pa čak papa Benedikt XVI. i hercegovački fratri kao fra Petar Krsić kojim je zabranjen ulazak u EU zbog optužbi za skrivanje generala Gotovine... Nažalost, ispravna želja za pravičnim suđenjem krivcima i satisfakcije žrtvama jeftino je potrošena u dnevopolitičke pritiske na nepodobne pojedince iz vlade kao štap, jednako kao što je ulazak u EU bila mrkva. U ovoj prljavoj raboti svjesno su sudjelovali i raniji lažni svjedoci komunističkih montiranih procesa, kao Žarko Puhovski koji je posljednjim nastupom u Zagrebu orkestrirano uz pomoć raznoraznih nacionalnih, transnacionalnih i antinacionalnih udruga uporno izjednačavao krivnju te bez riječi ostavio čak i Carlu del Ponte. Dio civilnih udruga, koje sudjeluju u radu Međunarodne konferencije o utvrđivanju istine o ratnim zločinima u Zagrebu, optužio je organizatore skupa da, ...umjesto da tragaju za istinom, pokušavaju izjednačiti krivnju za izbijanje i posljedice rata na prostoru bivše Jugoslavije. Povišeni tonovi, u inače mirnoj raspravi, pojavili su se kada je predstavica udruge "Vukovarske majke" Ljiljana Alvir zamjerila predsjedniku Hrvatskog helsinškog odbora Žarku Puhovskom izjavu rečenu da su "hrvatske majke najprije djecu izvlačile iz JNA, a potom ih gurale u Hrvatsku vojsku".